

Egy kistelepülési könyvtár(os) lehetőségei és eszközei a közösségépítés területén

Előadó: Paraginé Tóth Edina – könyvtáros (Zákányszék)

1. dia: Cím, térkép

Az előadás címe utal arra, hogy egy kistelepülésről érkeztem (térkép). Zákányszék lakossága 2800 fő, itt élek, itt születtem és a 10 ezer kötetes könyvtár egyszemélyes könyvtárosa vagyok közel 30 éve. Az elmúlt három évtizedben sok változás történt a könyvtár életében. A leghangsúlyosabb, hogy 2010-ben a művelődési ház 120 m²-es tetőterébe költözött a könyvtár.

A könyvtár akadálymentesített. Tréfásan azt szoktam mondani, ha valaki Zákányszéken liftbe száll, biztosan a könyvtárban találja magát... hiszen a település egyetlen liftje ebben az épületben működik.

2. dia: Költözés-2010 (feliratozva)

Néhány kép a könyvtárról költözés előtt és közben...

Már a színválasztás, a berendezés megtervezése, a költözés sem volt egyszerű feladat, a legnagyobb dilemmám mégis az volt, hogy mit lehet majd az új térből kihozni? Hogyan lesz belőle „igazi” könyvtár, hogyan lehet a nagyobb alapterület előnyeit kihasználva közösségépítő tevékenységet folytatni?

3. dia: Idézet

„Minden könyvtárnak két lényeges alkotórésze van, egy anyagi: a könyvek... s egy szellemi: a könyvtárnok.” (Toldy Ferenc)

Egy dologban biztos voltam, hogy mindent el fogok követni annak érdekében, hogy a könyvtár használói ne érezzék hátrányát annak, hogy kistelepülésen élnek. Nekik is ugyanolyan joguk van az információhoz, a dokumentumhoz jutáshoz, mint bárhol bárkinek a világon. Nincs olyan, hogy valami nincs, csak meg kell találni, hol van... eközben a könyvtáros hidat képez az olvasó és a keresett könyv között.

4. dia: Térkép (Alaszka-Zákányszék)

A könyvtárban egy különleges könyvet keresett egy egyetemista lány, ami nem volt meg Magyarországon egyetlen könyvtárban sem. A kollégák segítségét kértem az OSZK-ban, és a kéréstől számított 14. napon a keresett könyv megérkezett Alaszkából Zákányszékre! Könyvtárosként nagy élmény volt megtapasztalni, hogy valóban nincs lehetetlen...

5. dia: Környezet és berendezés (Buborék 1.)

Térjünk vissza a könyvtár külső megjelenéséhez. Fontos, hogy a könyvtár egyszerre legyen a nyugalom szigete és egy olyan közösségi színtér, amely egyben praktikus és esztétikus is.

6-7. dia: Térrendezés (feliratozva)

Ezt a célt szolgálják az olvasói öblök, a kiállítási felület, a télikert, a gyerekkuckó és a közösségi tér.

8-9. dia: Dekoráció (feliratozva)

A könyvtár nem csak berendezésével, hanem környezetével, dekorációival is kommunikál a külvilág felé. Az újrahasznosított alapanyagokból (könyv, teafilter, üveg) készült díszek gyakran elindítják a párbeszédet a látogatók között. A könyvtár ideális helyszíne a kreatív emberek találkozásának, alkotásainak, ebben a könyvtáros sokat tud segíteni.

A helyi újságban bemutatkozó amatőrök munkáiból már több alkalommal nyílt kiállítás a könyvtárban. A különböző technikákat kézműves foglalkozáson adják át az érdeklődőknek. A képen éppen gyöngyfákat készítünk a gyerekekkel. 2011-ben a megyei könyvtárosnap résztvevői ezeket kapták ajándékba.

10. dia: Rendezvényszervezés (Buborék 2.)

A különböző rendezvények meghatározó szerepet játszanak a helyi közösség életében. Minél szélesebb és színesebb a paletta, annál nagyobb az esély arra, hogy valamennyi korosztály megtalálja a számára legideálisabb programot. Ha jól érzi magát, szívesen tér vissza és válik a közösség tagjává...

11-12. dia: Gyerekfoglalkozások. 13. dia: Író-olvasó találkozó, vetélkedő, Könyvfaló (feliratozva)

Az iskolai osztályok csoportos látogatása jó lehetőség a könyvtáros számára, hogy pedagógus, játékvezető, mesélő énjét is belevigye egy-egy foglalkozásba. A könyvtári órák a játékos ismeretszerzés mellett ideális közösségépítő alkalmak is egyben. Nagy élmény számukra, amikor írókkal, költőkkel találkozhatnak a könyvtárban. A Könyvfaló játék 2017-es eredményhirdetésén Szabó T. Anna adta át a jutalmakat a lelkes olvasókból álló csapatnak.

14. dia: Civil szféra (Buborék 3.)

Az egyszemélyes könyvtárosság határait jól kompenzálja az egyesületi lét. A ZakaHom-e Egyesület alapító tagjaként egy olyan csapatba tartozok, akikkel együtt ápoljuk a hagyományokat és újító kezdeményezéseket is sikerült elindítani. Ilyenek voltak a 2008-ban elkezdődött múltidéző vetítések.

15. dia: Múltidéző vetítések (feliratozva)

A két kép között 10 év telt el, az eredetileg néhány alkalomra tervezett helyi „mozizás” még mindig tart. A köztes időszakban felismertük a múltidézés fontosságát, ezért kamerával, mikrofonnal valamennyi rendezvényen jelen vagyunk, mely felvételek újabb vetítési anyagot jelentenek a könyvtárban.

16. dia: Kerékpártúrák (feliratozva)

Szintén az egyesület indította el a ZakaHom-e kerékpártúrákat. Éves szinten több száz km-t kerékpározunk a sportbarát csapattal. Ezek a túrák újabb lehetőséget jelentenek a közösségépítés területén.

17. dia: Marketing (Buborék 4.)

Fontos, hogy ami a környezetünkben történik, arról minél több csatornán keresztül hírt tudjunk adni.

18. dia: Kiadványaink (feliratozva)

Ennek egyik formája a nyomtatott, valamint az online sajtó. Két helyi lap szerkesztőbizottságában tevékenykedek, a szerkesztőségi munka nagyrészt a könyvtárban zajlik. Az újságok minden háztartásba ingyenesen jutnak el, de Zákányszék honlapján online is elérhetőek a kiadványok.

19. dia: Social media (feliratozva)

A közösségi média segítségével sokakhoz el tudjuk juttatni a települési és a könyvtári információkat, híreket. Nemrég indult el a könyvtár önálló honlapja, ahol az olvasók a hasznos információkon kívül online kereshetnek a könyvtár adatbázisában. A közösségi oldalon is igyekszünk naprakészek lenni, minden fontos hírről, rendezvényről beszámolni, fotókat feltölteni. A youtube csatornánkon kb. 400 saját készítésű anyag látható igen nagy nézettséggel.

20. dia: Köszönöm a figyelmet - Elérhetőség